

VALINTAKOE 6.6.2018

TAUSTA-AINEISTO liittyen tehtäviin 1–4.

Lähde: Kaunnalehti 25.10.1928

KAUPPALEHTI

NEW YORKIN PÖRSSISSÄ EILEN „MUSTA PÄIVÄ”.

*„Nousukauden aikana pystytetty uljas
kurssitaso luhistui kuin tuulentupa.”*

Myyntimääräyksiä kaikkialta lumivyöryn tapaan. — Joka minuutti tuotti satojen miljoonien dollarien tappioita. — Vaihto kaksi kertaa niin suuri kuin aikaisempi ennätys.

<p>New York, 24. 10. (STT) Wall Streetillä oli torstaina mustin päivä mo- neen vuoteen. Pidemmän nousukau- den aikana pystytetty uljas kurssi- taso luhistui kuin tuulentupa. Pörssi avattiin epäsäännöllisenä, mutta nou- susuuntakeinottelijain onnistui kuit- tenkin voimakkain toimenpitein saa- vuttaa 10:eenkin dollariin nousevia kurssivoittoja. Pian suunta kuitenkin muuttui ja Yhdysvaltain kalkista osista sekä ulkomailta virtasi myynti- määräyksiä lumivyöryn tavoin. Kurs-</p>	<p>sien lasku muodostui iltapäivällä tu- hoisaksi. Täydellisen sekaannuksen vallitessa johtavat paperit laskivat jopa 50:kin dollarilla ja joka minuut- ti tuotti satojen miljoonien dollarien tappioita. Vaihto oli niin tavaton, että noteeraussähkösanomamat pörssis- tä myöhästyivät kaksi ja puoli tuntia. Klo 1.30 oli yli 10 miljoonaa osaketta vaihtanut omistajaa. Nyt oli tilanne kärjistynyt niin, että johtavat pank- kiirit kaikessa kiiressä kutsuttiin Morgan & C:ön konttoriin. Tieto täs-</p>	<p>tä riitti nähtävästi jossakin määrin tyynnyttämään mielialaa ja useiden paperien kurssi nousi jonkun verran. Kokouksessa mukana olleet antoivat myöhemmin pörssissä rauhoittavia selityksiä, minkä jälkeen kurssit nou- sivat 5—35 dollarilla. Pörssi päättyi suuren hermostuneisuuden merkeis- sä. Vaihto oli kaksi kertaa niin suuri kuin aikaisempi ennätys. Pörssikor- ko oli aluksi 6 ja myöhemmin 5 %.</p>
--	--	---

Lokakuun 1929 pörssiromahdus tapahtui kahdessa erässä. Ensimmäinen päivä eli ”musta torstai” oli 24.10.1929, jolloin jopa 13 miljoonaa osaketta vaihtoi omistajaa, kun tyypillinen päivävaihto oli 4 miljoonaa osaketta. Toinen erä ”musta tiistai” nähtiin 29.10.1929, ja alimmillaan pörssi-indeksi tuli alas lähes 50 % saman vuoden syyskuussa nähdyistä huippulukemista. Näiden kahden päivän välillä New Yorkin pörssin markkina-arvosta haihtui jopa 26 miljardia dollaria.

KAUPPATIETEELLISEN ALAN YHTEISVALINTA, TEHTÄVÄT

1) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

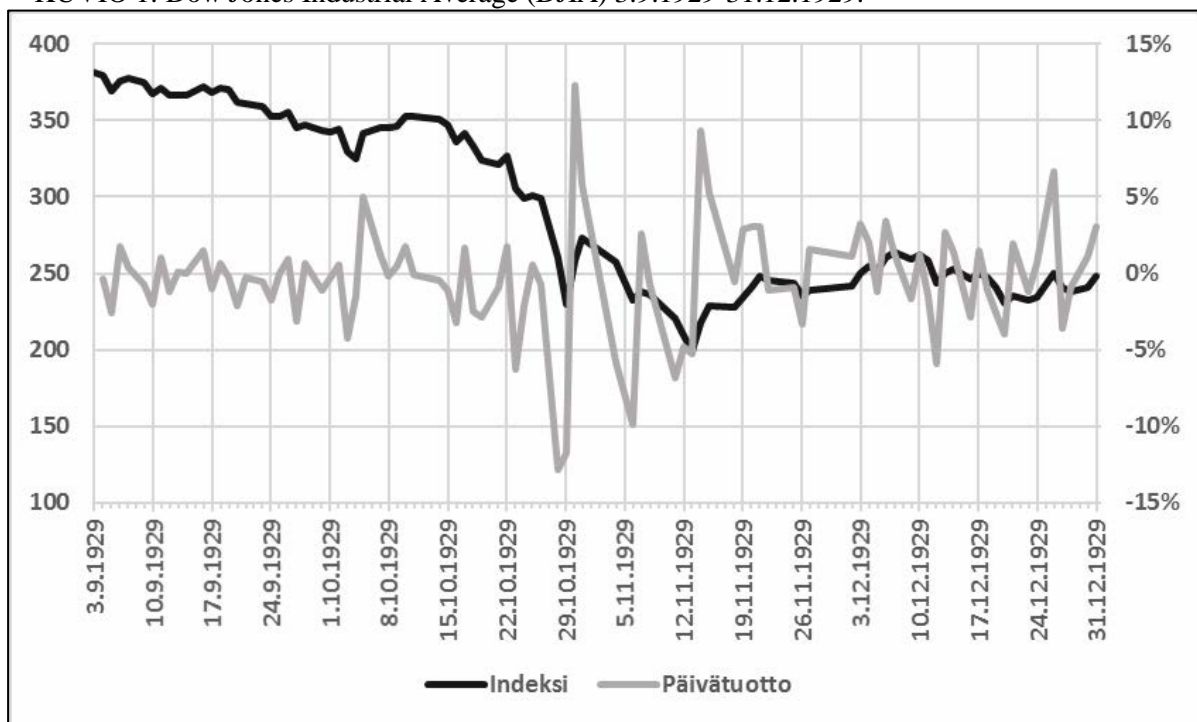
- Kun New Yorkin pörssi romahti lokakuussa 1929, menettivät pörssiin listautuneet teollisuusyritykset suuren osan rahavaroistaan, koska niiden osakkeiden arvo laski.
- Pörssi yleensä, ja New Yorkin pörssi erityisesti, on rahamarkkinoiden keskeinen instituutio.
- Oman pääoman markkinoilla osakeannilla yritykseen saatu pääoma maksetaan takaisin aikaisintaan vuoden kuluttua.
- Romahdusta edeltäneen kaltaiset markkinakuplat syntyvät, kun osakkeiden hinnannousuun liittyvät odotukset kasvavat epärealistisen korkeiksi.

2) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

- New Deal -ohjelman tarkoituksena oli auttaa pörssissä rahansa menettäneitä sijoittajia vaurastumaan uudelleen.
- Teollisuusmaat yrittivät selviytyä pörssiromahdusta seuranneesta lamasta säätämällä erilaisia tulleja ja tuontikiintiöitä.
- Pörssiromahduksella ja sitä seuranneella lamalla ei ole mitään yhteyttä 1900-luvun ensimmäisen puoliskon maailmanpoliittiseen tilanteeseen.
- Pörssin romahdusta vuonna 1929 voidaan pitää sitä välittömästi edeltäneen laman syynä.

Alla olevat kuviot 1 ja 2 kuvaavat Dow Jones Industrial Average (DJIA) -indeksin kehitystä aikavälillä 3.9.1929-31.12.1929 ja samalta aikaväliltä laskettuja päivätuottoja. Kuviot perustuvat 91 pörssipäivän tietoihin.

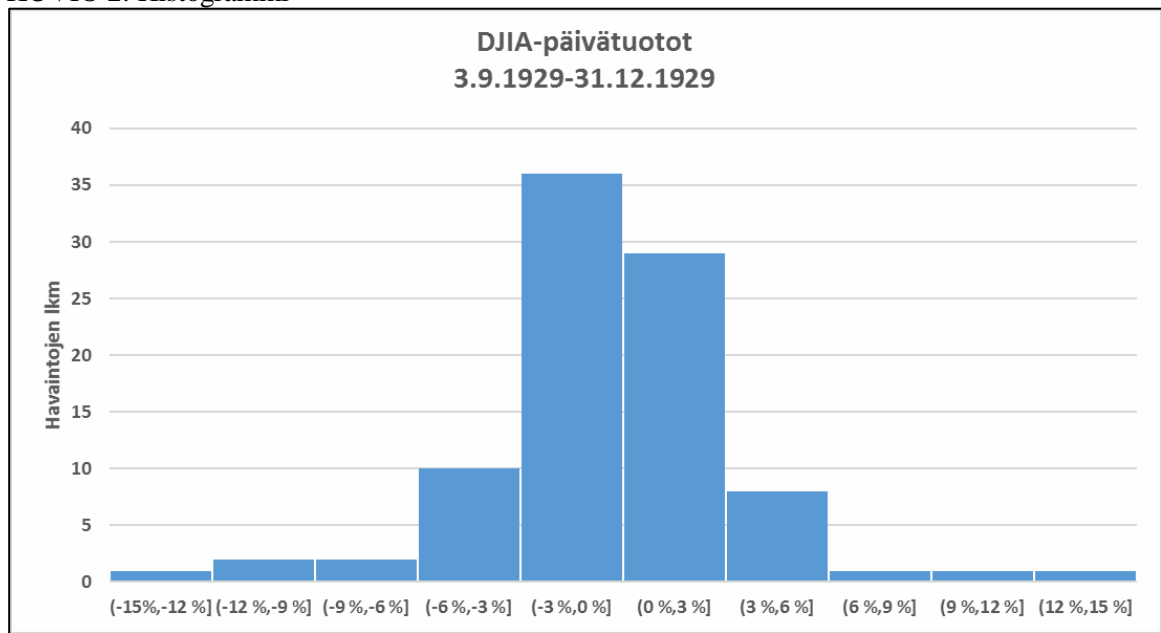
KUVIO 1: Dow Jones Industrial Average (DJIA) 3.9.1929-31.12.1929.

3) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa kuvion 1 perusteella?

- DJIA -indeksi sai pienimmän arvonsa -12 % lokakuun lopussa 1929.
- DJIA -indeksin kokonaistuotto 3.9.1929 ja 31.12.1929 välillä oli noin -35 %.
- DJIA -indeksin tuotto oli 3.9.1929 ja 31.12.1929 välillä noin +3 %.
- Huonoin päivätuotto saavutettiin marraskuun puolivälissä 1929.

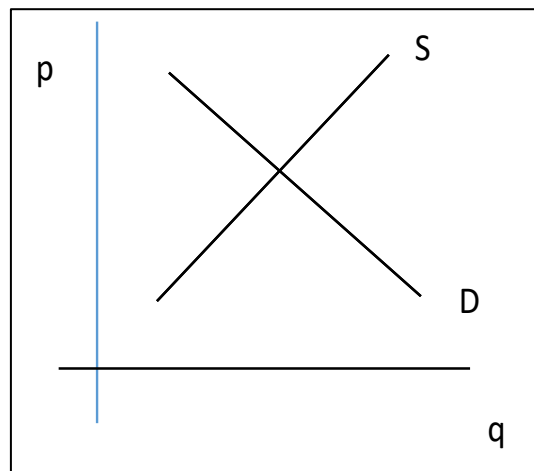
KUVIO 2: Histogrammi

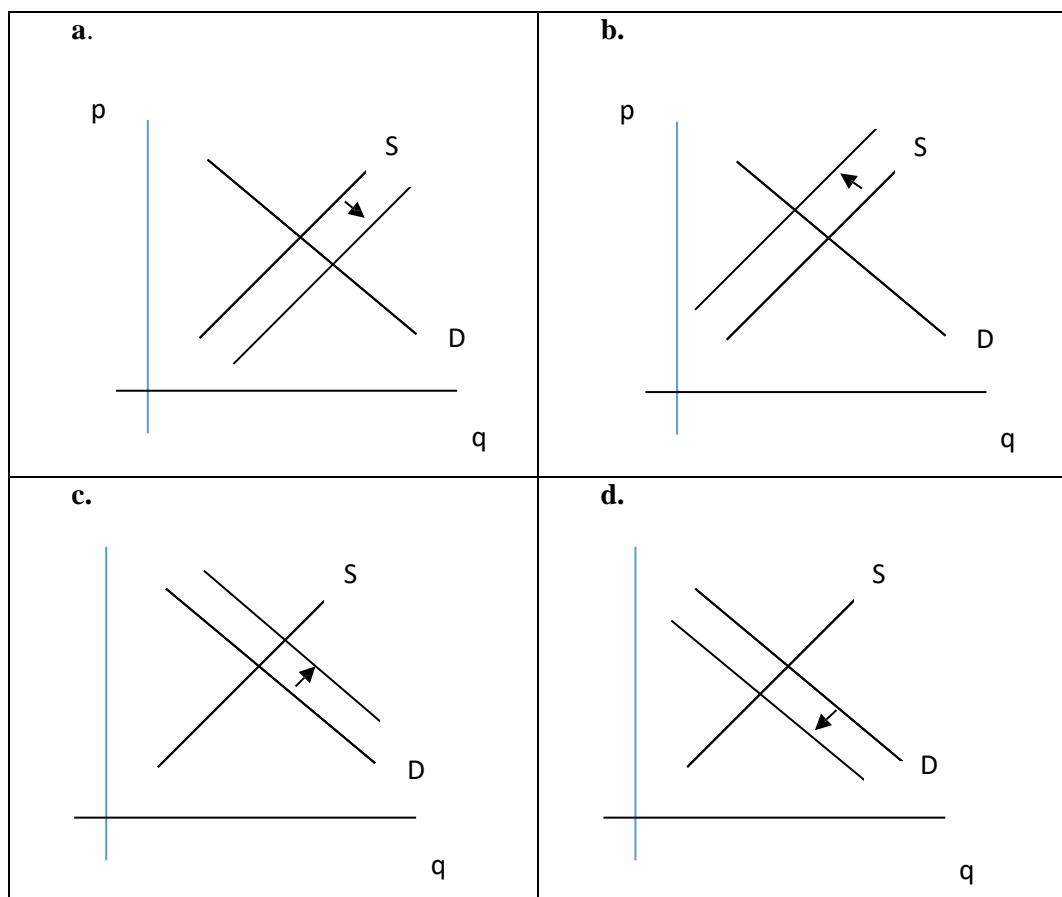
- 4) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa kuvion 2 perusteella?
- 46 prosenttia DJIA -indeksin päivätuotoista syksyllä 1929 osui välille (-6 %, 0 %].
 - Histogrammi kuvaa eri suuruisiin päivätuottoihin liittyvien havaintojen todennäköisyyttä.
 - Päivätuottojen keskihajonta on 30 %.
 - Päivätuottojen mediaani on -0,26 %.
- 5) Kokeen viimeisellä sivulla oleva aineisto kuvaa bruttokansantuotteen volyymia per henkilö indeksimuodossa vuosina 1860-2009. Minä seuraavista vuosikymmenistä prosentuaalinen talouskasvu per henkilö oli nopeinta?
- 31.12.1919-31.12.1929
 - 31.12.1949-31.12.1959
 - 31.12.1979-31.12.1989
 - 31.12.1989-31.12.1999

KAUPPATIETEELLISEN ALAN YHTEISVALINTA, TEHTÄVÄT

- 6) Alla oleva kuvio kuvaa hypoteettisia polkupyörämarkkinoita, jossa p on hinta, q on määrä, S kuvaa polkupyörien tarjontakäyrää, ja D kuvaa polkupyörien kysyntäkäyrää.

Mikä alla olevista kuvioista kuvaa sitä, mitä tapahtuu polkupyörien markkinoilla, jos valmistuksessa käytetyn teräksen hinta nousee? S_1 ja D_1 kuvaavat tarjonta- ja kysyntäkäyriä muutoksen jälkeen.

Oikea vastaus:

Lue alla oleva teksti ja vastaa kysymyksiin 7–9.

Lähde: <https://www.coca-cola.fi/urheilu/lipunkantajana-uefa-euro-2016--turnauksessa---coca-cola-toteutta#>

UEFA EURO 2016™

UEFA EURO 2016™ -turnaus on potkaistu käyntiin. Kuukauden ajan 24 joukkuetta kaikkialta Euroopasta kisaa halutun pokaalin voitosta. Kisojen kunniaksi jopa 816 13–17-vuotiasta nuorta saavat mahdollisuuden toimia otteluiden lipunkantajina kisakentillä.

...

Onnekkaita lipunkantajia tulevat saamaan unohtumattoman kokemuksen turnauksessa. He saattelevat kussakin matsissa pelaavien joukkueiden kansallisliput kentälle ja esittelevät yleisölle kunkin maan omat värit. Kutakin lippua kantaa kahdeksan nuorta, eli kentällä on yhteensä 16 lipunkantajaa kerrallaan.

...

Ennen kutakin peliä lipunkantajat saavat hauskaa tekemistä koko päiväksi. Luvassa on harjoituksia, jalkapallomatseja entisten ammattilaispelaajien kanssa ja peliasujen sovitusta. Tapahtumarikkaan päivän jälkeen lipunkantajat kuljetetaan stadionille suurta hetkeään varten. Nuoret tulevat todellakin olemaan kaiken keskiössä ja näkevät kisahuuman aivan lähietäisyydeltä. Tämän vuoksi jokainen nuori on saanut Coca-Colalta älypuhelimien, jolla he voivat jakaa kisatunnelmiaan ja kertoa jännittävästä päivästänsä koko maailmalle.

...

Kesäkuun 15. päivä Romania–Sveitsi -pelissä ja kesäkuun 16. päivä Saksa–Puola -pelissä on paikalla kahdeksan erityistä vierasta. Ranskalainen hyväntekeväisyysjärjestö Petits Princes ja Coca-Cola toteuttavat kahdeksan vakavasti sairaan lapsen unelman ja he pääsevät seuraamaan pelejä aivan kentän vierestä. Lapsilla on myös mahdollisuus tavata jalkapallosankarinsa.

Miten sinusta tuli lipunkantaja UEFA EURO 2016™ -turnaukseen?

James (15 v.): ”Osallistuin Coca-Colan netissä järjestämään kilpailuun, jossa piti vastata eri maiden lippuihin liittyviin kysymyksiin. Olin opetellut Euroopan liput, joten kysymykset eivät edes olleet kovinkaan vaikeita. Sitten sain sähköpostin, jossa kerrottiin, että minut oli valittu mukaan.”

...

”Olen todella innoissani! Sain juuri tietää, että tulen olemaan osa 21. kesäkuuta järjestettävää Saksa–Pohjois-Irlanti -matsia. Päivä alkaa yhdeksältä aamulla ja saamme ohjeet lipunkantajiksi varten. Sitten tapaamme entisen ammattilaispelaajan ja pääsemme pelaamaan matsin hänen opastuksellaan. Puoli kuudelta on viimeiset harjoitukset, ja sitten otamme suunnan kohti Pariisin Parc des Princes -areena.”

Sinulla tulee olemaan älypuhelin käytössäsi. Mitä aiot jakaa sosiaalisessa mediassa ensimmäiseksi?

”Luulen, että yksi mielenkiintoisimmista jutuista tulee olemaan entisen jalkapalloammattilaisen tapaaminen. En vielä tiedä kuka hän on, mutta haluaisin erityisesti saada kuvia siitä, kun pelaamme yhdessä! Muutenkin on hienoa päästä näyttämään jalkapallon kulisseeja sosiaalisen median välityksellä. Sellaisia asioita emme yleensä näe kotisohvilta.”

7) Mikä maininta tekstissä on esimerkki kestävyysajattelun käytöstä markkinoinnissa?

- Lipunkantajina toimiville nuorille annetaan ilmainen älypuhelin.
- Yritys tekee yhteistyötä hyväntekeväisyysjärjestön kanssa.
- Nuoret kutsutaan lipunkantajiksi UEFA-turnauksen kisoihin.
- Nuoret pääsevät tapaamaan ammattilaisjalkapalloilijoita.

8) Mikä on ensisijainen syy, että lipunkantajille on annettu älypuhelin?

- Nuoret voivat kuvata itseään yhdessä jalkapalloammattilaisten kanssa.
- Yhteyden pitäminen ystäviin on helpompaa etäisyydestä huolimatta.
- Nuoret voivat tuottaa sisältöä UEFA:n toiminnasta.
- Nuoret voivat kertoa mainostajan hänelle antamasta kokemuksesta.

9) Kuka tai mikä tekstissä on sponsori?

- Lipunkantaja, koska hänen kauttaan tapahtuman markkina-arvo nousee.
- UEFA, koska se toimii jalkapalloturnauksen pääjärjestäjänä.
- Coca-Cola, koska se tukee UEFA-jalkapalloturnausta rahallisesti.
- Petits Princes, koska se on hyväntekeväisyysjärjestö, joka auttaa lapsia.

10) Mikä seuraavista väittämistä pitää paikkansa?

- Lukujen painotettu keskiarvo on suurempi kuin painottamaton keskiarvo.
- Keskihajonnalla mitataan muuttujan jakauman leveyttä. Jos aineistossa on vain positiivisia lukuja, niin keskiarvon on oltava suurempi kuin keskihajonnan.
- Keskiarvo, moodi ja mediaani ovat luokitellusta jakaumasta laskettuja keskilukuja, jotka ovat yksikäsitteisiä, kun havaintoaineiston jokainen luku on tiedossa.
- Keskihajonta lasketaan luokitellusta havaintoaineistosta luokkien frekvensseillä painottaen.

11) Millä seuraavista muuttujan x frekvenssijakaumista on pienin keskihajonta?

a.

x	lukumäärä
0	20
1	20
2	20
3	20
4	20
Yhteensä	100

b.

x	lukumäärä
0	10
1	20
2	40
3	20
4	10
Yhteensä	100

c.

x	lukumäärä
1	40
2	10
3	10
4	40
Yhteensä	100

d.

x	lukumäärä
-3	4
-2	6
-1	20
0	40
1	20
2	6
3	4
Yhteensä	100

Oikea vastaus:

12) Eräässä tutkimuksessa kysyttiin 100 yritykseltä mm. liikevaihto. Kyselyyn vastanneiden yritysten liikevaihdon keskiarvoksi saatiin 400 000 euroa ja liikevaihdon keskihajonnaksi 200 000 euroa. Tutkimusta varten liikevaihdon arvot standardoitiin eli normeerattiin. Muuttajan standardoiduilla eli normeeratuilla arvoilla tarkoitetaan niiden skaalaamista niin, että niiden keskiarvoksi tulee 0 ja keskihajonnaksi 1. Yrityksen, jonka liikevaihto on 200 000 euroa, standardoiduksi arvoksi saatiin siten

- 1
- 0,1
- 1
- 2

- 13) Päivittäistavarakauppa mainostaa tarjoustuotetta TV:ssä ja digitaalisesti internetissä. Aiemman tutkimuksen mukaan se on arvioinut todennäköisyyttä, että kohderyhmään kuuluva henkilö ostaa kyseisen tarjoustuotteen seuraavan taulukon mukaisella todennäköisyydellä:

	Näkee mainoksen internetissä	Ei näe mainosta internetissä
Näkee mainoksen TV:ssä	0,5	0,3
Ei näe mainosta TV:ssä	0,2	0,1

Mainostoimisto on arvioinut, että tarjousaikana kohderyhmän 50 % ihmisistä näkee TV-mainoksen, 40 % näkee internet-mainoksen, ja 25 % ei näe kumpaakaan niistä. Kuinka monta prosenttia kohderyhmään kuuluvista ihmisistä mainostoimiston arvion perusteella ostaa ko. tarjoustuotteen (yhden desimaalin tarkkuudella)?

- a. 22,5 %
 b. 25,5 %
 c. 27,5 %
 d. joku muu
- 14) Laske seuraavan lausekkeen arvo, kun $x_1=2$, $x_2=4$, $x_3=6$; $n=3$

$$\sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 - \frac{(\sum_{i=1}^n x_i)^2}{n}}{n-1}}$$

- a. 1
 b. 2
 c. 3
 d. 4
- 15) Vesa ostaa 100 kpl LogIT-nimisen yhtiön osakkeita. Hän arvioi, että osakkeen hinta nousee yhdellä eurolla pörssipäivän aikana todennäköisyydellä 0,5 ja laskee yhdellä eurolla todennäköisyydellä 0,5. Muut vaihtoehdot eivät ole mahdollisia. Hän on päättänyt myydä osakkeensa heti, kun niiden pörssipäivän loppuhinta on korkeampi kuin osakkeiden hankintahinta. Osakkeiden hankinnasta ja myynnistä aiheutuvia muita kuluja ei oteta huomioon, koska ne ovat niin pieniä, että eivät vaikuta laskelmaan. Millä todennäköisyydellä (kahden desimaalin tarkkuudella) hän myy osakkeensa seuraavan viiden pörssipäivän aikana?

- a. 0,50
 b. 0,60
 c. 0,66
 d. joku muu

TEHTÄVIEN 16. ja 17. alustus:

Opettaja pitää opiskelijoille pistokokeen. Se on monivalintakoe, jossa on 5 tehtävää, joissa on kussakin 4 vaihtoehtoa. Kussakin tehtävässä opiskelija voi valita vastaako hän kysymykseen vai jättääkö sen tyhjäksi. Oikeasta vastauksesta saa kussakin tehtävässä +1 pistettä ja väärästä -3 pistettä; tyhjistä vastauksesta saa 0 pistettä.

- 16) Matti ei ole lukenut läksyjä, joten hän joutuu arvaamaan jokaisen tehtävän täysin satunnaisesti. Millä todennäköisyydellä Matti saa positiivisen yhteistuloksen, jos hän vastaa arvaamalla jokaiseen 5 tehtävään?
- 0,1 %
 - 0,4 %
 - 1,0 %
 - 1,6 %
- 17) Teppo on lukenut läksyt, mutta on silti epävarma vastauksista. Mikä strategia seuraavista on hänelle paras, jos hän haluaa maksimoida keskimääräisen tuloksensa pistokokeessa.
- Teppo vastaa tehtävään, jos hän arvioi tietävänsä oikean vastauksen vähintään 50 % todennäköisyydellä, muutoin hän jättää sen tyhjäksi.
 - Teppo vastaa tehtävään, jos hän arvioi tietävänsä oikean vastauksen vähintään 67 % todennäköisyydellä, muutoin hän jättää sen tyhjäksi.
 - Teppo vastaa tehtävään, jos hän arvioi tietävänsä oikean vastauksen vähintään 75 % todennäköisyydellä, muutoin hän jättää sen tyhjäksi.
 - Teppo vastaa tehtävään, jos hän arvioi tietävänsä oikean vastauksen vähintään 80 % todennäköisyydellä, muutoin hän jättää sen tyhjäksi.
- 18) Mikä seuraavista vaihtoehtoista pitää paikkansa?
- Kreikan kaupunkivaltioiden ja Rooman valtakunnan talous nojasi orjatyölle, koska jumalten ajateltiin kieltävän työnteon vapailta kansalaisilta.
 - Egyptiläiset hallitsivat Välimeren kauppaa ennen antiikin kulttuurien nousua ja toimivat välittäjinä muiden kansojen välisessä kaupassa.
 - Inflaatiota voidaan pitää yhtenä keskeisenä Rooman valtakunnan tuhoon johtaneena tekijänä.
 - Vaihtokaupasta siirryttiin rahatalouteen Välimeren alueella ennen ajanlaskun alkua, jolloin rahan lyömisestä tuli valtion oligopoli.
- 19) Mikä seuraavista vaihtoehtoista ei pidä paikkaansa?
- Pankki- ja vakuutuslaitokset syntyivät Euroopan keskiaikaisissa kaupungeissa. Rahasta ei kuitenkaan voitu periä korkoa, koska kirkko esti sen tehokkaasti.
 - Yksi esimerkki Amerikkaan suuntautuneiden löytöretkien negatiivisista seurauksista oli rahan ostovoiman voimakas lasku Euroopassa.
 - Markkinatalouden voidaan katsoa syntyneen keskiajalla.
 - Löytöretkien jälkeen alkanut maailmankaupan laajeneminen synnytti uusia maksutapoja. Luotolla maksaminen korvasi osittain erilaiset kolikot maksuvälineenä.
- 20) Kauppiat ja käsityöläiset perustivat ns. kiltoja 1100- ja 1200-luvulla Euroopassa. Niille oli ominaista
- hintojen aleneminen, koska kiltojen jäsenet saivat hankittua raaka-aineita halvemmin.
 - kartellimainen organisaatio, jonka tavoitteena oli ylläpitää laatua.
 - täydellinen kilpailu, koska kiltojen jäsenten lukumäärä kasvoi voimakkaasti.
 - vapaa pääsy markkinoille, johon liittyen killat rekrytoivat aktiivisesti uusia jäseniä.

21) Merkantilismin mukaan valtioiden pitäisi

- a. maksimoida vaihtotaseensa.
- b. harrastaa ulkomaankauppaa suhteellisten etujensa mukaisesti.
- c. minimoida vaihtotaseensa.
- d. edistää vapaata kauppaa.

22) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

- a. Adam Smith ajatteli talouselämän toimivan parhaiten silloin, kun valtiot säätelisivät tuotteiden hintoja talouspolitiikalla.
- b. Yksi teollisen kehityksen keskeisistä ideoista eli sarjatuotanto otettiin ensimmäisenä käyttöön Henry Fordin autotehtailla Detroitissa.
- c. Massatuotannon syntyä voidaan pitää keskeisenä edellytyksenä kulutusyhteiskunnan kehittymiselle.
- d. Koska teollinen vallankumous ja massatuotanto alensivat yritysten tuottamien hyödykkeiden hintoja, tuottivat yritykset niitä entistä vähemmän.

23) Massamuutto Amerikkaan 1800-loppupuolella ja 1900-luvun alkupuolella ei riippunut siitä, että

- a. lähtömaassa oli vaikeaa saada toimeentuloa maaseudulla.
- b. lähtömaan kaupunkien saastuminen tuotti asukkaille ongelmia.
- c. kansainväliset matkustusmahdollisuudet parantuivat.
- d. muutto houkutteli seikkailunhaluisia ihmisiä.

24) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

- a. Käsitteellä teollinen vallankumous tarkoitetaan sitä, että tavoitellaan korkeampia teollisuuspalkkoja.
- b. Teollinen vallankumous on teknologinen muutos, joka muuttaa vahvasti tuotantotapoja.
- c. Tuottavuuden laskeminen on tyypillistä teolliselle vallankumoukselle.
- d. Siirtyminen massatuotannosta asiakasohjattuun tuotantoon tarkoittaa, että tuotteista tulee yhä yhdenmukaisempia.

25) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

- a. Yleinen elinkeinonvapaus tarkoittaa, että kuka tahansa voi perustaa haluamansa kaltaisen yrityksen.
- b. Suurin osa suomalaisista yrityksistä on suuryrityksiä, ja ne myös työllistävät enemmän kuin muut yritykset.
- c. Yrittäjyyteen liittyy keskeisesti se, että yrityksen omistajat kantavat yritystoimintaan liittyvät riskit.
- d. Yritys menee konkurssiin, kun sen viimeinen tilikausi on ollut tappiollinen.

26) Maija Mattila on juuri valmistunut kauppatieteen maisteriksi ja aikoo perustaa oman yrityksen. Maija on aluksi yrityksen ainoa omistaja. Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

- a. Maija voi valita uuden yrityksensä yhtiömuodoksi yksityisen osakeyhtiön, avoimen yhtiön, kommandiittiyhtiön tai toiminimen.
- b. Maijan valinta on melko tyypillinen, koska Suomessa erityisesti korkeakouluista valmistuneet perustavat yrityksiä.
- c. Yrittäjyyden keskeisiin elementteihin kuuluu, että mikäli Maija epäonnistuu yrityksenä pyörittämisessä, kantaa hän henkilökohtaisesti vastuun yrityksen tekemistä sitoumuksista.
- d. Mikään vaihtoehdoista a–c ei ole oikein.

27) Mikä väite tuotemerkeistä ei pidä paikkaansa?

- a. Tuotemerkkiä voi vahvistaa olemalla läsnä sosiaalisessa mediassa.
- b. Vahvalla tuotemerkillä pystyy korottamaan tuotteen hintaa menettämättä asiakkaita.
- c. Kuluttajat eivät yleensä reagoi tuotemerkeihin fyysisissä kaupoissa.
- d. Palvelualoillakin tuotemerkit ovat tärkeä kilpailukeino.

28) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

- a. Yhteisövero, kirkollisvero ja arvonnlisävero ovat välittömiä veroja.
- b. Progressiivisessa verotuksessa jokainen maksaa tuloistaan veroa saman prosentoin mukaan.
- c. Marginaalivero on se osa verosta, jonka palkansaaja joutuu maksamaan lisätuloistaan.
- d. Verotuksella on monia tehtäviä. Yksi niistä on kasvattaa ihmisten välisiä tuloeroja.

29) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

- a. Verotus on usein käytetty keino tasapainottaa valtion budjettia, koska kuluttajien ja yritysten käyttäytymistä veronkorotusten suhteen on helppo ennakoita.
- b. Veroaste on ollut Suomessa viime vuosina noin 45 %. Tämä tarkoittaa, että suomalaiset palkansaajat maksavat tuloistaan veroa keskimäärin tuon verran.
- c. Suurin osan valtionverotuksen tuotosta kerätään arvonnlisäverona.
- d. Kansainvälinen verokilpailu luo paineita laskea erityisesti tuloverotusta.

30) Tilastokeskuksen mukaan Suomessa oli lokakuussa 2017 työkäisiä 4 118 000, työllisiä 2 492 000 ja työttömiä 197 000. Työttömyysaste oli silloin

- a. 4,8 %.
- b. 7,3 %.
- c. 7,9 %.
- d. 8,4 %.

31) Mikä seuraavista väittämistä ei pidä paikkaansa?

- a. Suhdannetyöttömyydessä työttömyys vaihtelee yleisen taloustilanteen mukaan.
- b. Rakennetyöttömyys ilmenee mm. siten, että työttömiksi jääneiden joukossa on henkilöitä, joiden tiedot, taidot ja osaaminen eivät vastaa tarjolla olevien työtehtävien vaatimuksia.
- c. Kausityöttömyydessä työttömyys vaihtelee pääsääntöisesti taantumien ja noususuhdanteen mukaan.
- d. Kitkatyöttömyys ilmenee siten, että osa työntekijöistä etsii uutta työpaikkaa ja on ennen uuden työn aloittamista lyhyen ajan työttömänä.

32) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

- a. Kiinteä korko ja prime-korko ovat lainoissa käytettäviä viitekorkoja.
- b. Korko on rahan hinta, ja se vaihtelee kysynnän ja tarjonnan mukaan, eikä rahapolitiikka vaikuta niiden tasoon.
- c. Lainan korko määräytyy yksinomaan laina-ajan pituuden mukaan.
- d. Marginaalikorolla tarkoitetaan pankin voittomarginaalia, ja se on kaikille asiakkaille sama.

33) Mikä seuraavista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

- a. Pörssiyhtiön osakkailleen jakaman osingon määrä riippuu ensisijaisesti sen osakekurssista.
- b. Sijoittamalla sijoitusrahastoihin välttää sijoittamiseen liittyvän riskin, koska sijoitusrahaston arvo ei voi laskea.
- c. Antolainauksella tarkoitetaan sitä, että asiakas tallettaa rahaa pankkiin ja ottolainauksella sitä, että rahaa lainataan pankista.
- d. Sijoitusportfolio voi koostua esimerkiksi osakkeista, kiinteistöistä ja taide-esineistä.

KAUPPATIETEELLISEN ALAN YHTEISVALINTA, TEHTÄVÄT

- 34) Onni osti AB Oyj:n osakkeita vuoden ensimmäisenä pörssipäivänä hintaan 17,50 euroa per osake ja myi osakkeet saman vuoden viimeisenä pörssipäivänä hintaan 18,70 euroa per osake. Yritys teki vuoden aikana voittoa 1,20 euroa osakkeelta ja sen maksama osinko oli 0,60 euroa per osake. Paljonko Onnin sijoitus tuotti ennen veroja?
- 6,9 %
 - 10,3 %
 - 13,7 %
 - 17,1 %
- 35) Yksi euro maksoi kuukauden alussa 9,90 Ruotsin kruunua. Kuun lopussa se maksoi 9,50 kruunua. Mikä seuraavista väittämistä ei pidä paikkaansa?
- Ruotsin kansantalouden kilpailukyky heikentyi kyseisen kuukauden aikana.
 - Euroalueelta Ruotsiin suuntautuneella lomamatkalla hankitut ja kruunuissa maksetut tuliaisit maksoivat kuukauden alussa kotivaluutassa enemmän kuin kuukauden lopussa.
 - Euro devalvoitui kyseisen kuukauden aikana suhteessa Ruotsin kruunuun.
 - Kelluvan valuutan arvo muuttui valuuttamarkkinoilla.
- 36) Mikä seuraavista väittämistä ei pidä paikkaansa?
- Deflaation vallitessa samalla rahamäärällä saa ostettua enemmän hyödykkeitä kuin aiemmin.
 - Keskuspankit reagoivat mahdollisiin inflaatiopaineisiin korkoja korottamalla.
 - Yritysten investoinnit vähenevät yleensä inflaation seurauksena.
 - Inflaatio lisää kotitalouksien hallussa olevan rahamäärän ostovoimaa.
- 37) Bruttokansantuotetta (BKT) pidetään puutteellisena hyvinvoinnin ja elintason mittarina. Mikä seuraavista bruttokansantuotteeseen liittyvistä väittämistä ei pidä paikkaansa?
- BKT:ta laskettaessa lopputuotteiden hinnasta vähennetään eri tuotantovaiheissa käytetyt raaka-aineet ja puolivalmisteet.
 - Osa palveluista otetaan mukaan BKT:hen niiden tuotantokustannusten perusteella.
 - BKT paljastaa kansalaisten elintasoerot.
 - BKT:hen ei lasketa mukaan ns. kotityötä.
- 38) Talouskasvuun vaikuttavat useat tekijät. Mikä seuraavista ei edistä talouskasvua?
- Teknologinen kehitys.
 - Alhainen väestön kasvu.
 - Ns. inhimillisen pääoman kasvu.
 - Reaalipääoman kasvu.
- 39) Kestävän kehityksen pääperiaate on
- saman tuotannon volyymin saavuttaminen korkeammalla resurssikäytöllä.
 - yhtenäisten mahdollisuuksien turvaaminen meille ja tuleville sukupolville.
 - uusiutuvien raaka-aineiden käytön rajaaminen, jotta niitä riittäisi tulevaisuudessakin.
 - kasvihuoneilmiön edistäminen, jotta saisimme lämpimämmän ilmaston.